

SZERDA

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házas hordó: Vidékre postán szállítva
 Egész évre 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Nagyváradi, Szilgyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A sajtóosztás kizárólag vizsgálati és hirdetések
 kiadására nem vállalkozik. Kiadói hivatalhoz intézendők

Gróf Hadik János deznált miniszterelnök.

Budapest, október 29. (Saját tudósítónktól.) A Magyarország értesülése szerint a király gróf Hadik Jánost miniszterelnökké deználté.

Budapest, október 29. (Saját tudósítónktól.) A 8 Órai Ujság értesülése szerint József főherceg ma délelőtt telefonon tette meg előterjesztését a királynak, aki főherceg információja alapján gróf Hadik Jánost deználta miniszterelnökké. A telefonbeszélgetés után a főherceg fogadta gróf Hadikot és közölte vele a király elhatározását. Gróf Hadik János kijelentette, hogy a megbízatást elvállalja és este már meg is kezd a kabinet alakítására vonatkozó tárgyalásokat.

A horvátok betörték Barcsba.

Budapest, október 29. (Saját tudósítónktól.) Késő este érkező hírek szerint a horvátok betörték Barcsba és egész Gyékényesig nyomultak előre. A lakosság nemcsak a közeli helyekről, hanem Kaposvár és Pécs környékéről is tömegesen menekül.

Hol a tettek embere?

Aki gyenge, az most álljon félre. Nemcsak történelmi napokat, hanem történelmi percekét élünk, amikor bátor elhatározásra, férfias cselekedetre van szükség. Elméleti programok, kicirkalmazott jelszavak — vándoroljanak most az asztalfiókba. Cselekedetekre, a tettek emberére van szükség.

Köröskörül prédára éhes banditák mind Magyarországra leselkednek. A cseheknek most jött meg a bátorságuk és a tótokat, no meg ráadásul Bécset is akarják annektálni s nincs, aki csak egy szál kardot mutasson nekik, aminek láttára megint feltartanak a két kezüket. A horvátok kimondhatják elszakadásukat Magyarországtól s nálunk készek némelyek arra is, hogy a magyar szent korona gyöngyét, Fiumét is a horvát vályuba dobják. Híre jár, hogy a lefegyverzett oláh hadsereg is mozgolódik, az emberek ijedősebbje már azt számolgatja, hány falu marad Magyarország — és akkor lelkiismeretlen emberek itt forradalmat kiabálnak, tüntetést rendeznek — csak azért, hogy abban a szerintük is néhány falura szorítandó Magyarországon, aztán a világmegváltó radikálizmussal legyen minden hatalom.

Nemzeti tanács, diák tanács, katona tanács alakul a délszláv és cseh tanácsok mintájára azzal a pretenzióval, hogy kizárólag velük szabad tárgyalni Magyarországon sorsáról. De kik ezeknek

a „tanácsoknak“ a tagjai? Miért nem merik névsorukat nyilvánosságra hozni? Ha azt mondják, hogy ők jobb békét tudnak kötni, mint a hivatalos vezérek, álljanak elő és nyitl sisakkal, az igazi megváltói öntudattal jelentkezzenek: mi vagyunk azok, akik megmentjük Magyarországot a magyarok számára! De erről szó sincs. Névtelenségben bujkálnak s legfeljebb azt sejtjük, hogy mit hajlandók odaadni a csehnek, a horvátoknak. Hát a magyarral mi lesz? erről egyik sem szól semmit.

A tett propagandája kitűnően szervezkedett határainkon kívül és belül a magyarság ellen. Hol a magyar tett propagandája, hol a magyar tettek embere?

Aki ma tétvoázik, kapkod, az elveszett. A radikálisoknál meg van az elszántság, hogy akár diktatori hatalmat is gyakoroltassanak jelöltjükkel az országban.

A római köztársaságban ilyen változásokban korlátlan hatalommal diktátort állítottak az állam élére; de ez a diktátor ember is volt a taipán és nem a titkárja eszével gondolkodott. Nálunk ne tudnák megtalálni a férfit, a kibén van erély, hazafiasság, bölcsesség, belátás, csak nálunk vannak a tehetetlen többségben csupa fejbőlintő Bálintok, akiket még a magyar nemzet lélekharangjának szava sem képes felriasztani?

Tüntetésekkel, magyarnak a magyar

ellen uszításával, nemzetiségek izgatásával legfeljebb megrendíthetjük a talajt magunk alatt. Erőre, legyőzhetlen erőre volna most szükség, lelkesedésre a fronton és ideben, acél szivekre, vas idegekre, hideg vérré — s a helyett a megbolondulásig idegesítik a budapesti utcát, mely különben Nubia párducától örökölte a szívét, a nyugalom helyett pedig kapkodást látunk minden felé.

Igy kezdődött a nagy tragédia 1848-ban is; de akkor volt egy férfi a ki — bár csupa izzó temperamentum — az erőszakoskodó apró kisebbségnek oda merte dörögni:

— Némuljon el a törpe minoritás, mely erőszakolni akarja a Ház határozatait!

És a kavargó, törpe kisebbség elnémult, a belső egység helyreállt, a magyar nemzet kilenc felől betört elenséget tudott kiverni a határokig — általános védkötelezettség nélkül.

Csakhogy ez a menydörgő szózat a sovinszta magyar ember ideáljai, a tettek emberéi, Kossuth Lajos akkori magyar királyi pénzügyminiszteré volt.

Hol van ma a magyar tettek embere?

Anglia nem nyilatkozik a Wilsonhoz intézett válaszunkról.

Budapest, október 29. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: Az angol külügyi hivatal már megkapta Ausztria-Magyarországnak Wilson elnökhöz intézett válasz jegyzékét, de vonakodik nyilatkozni róla.

A Nemzeti Tanács József főherceg ellen.

Magyar katonatanácsot alakítottak.

József főherceg kedden egész nap tárgyalta a politikai élet vezérférfiaival, szó került a nádori méltóság visszaállításáról és ezzel kapcsolatban az a nézet alakult ki, hogy Károlyi alakítja meg a kormányt, de a belügyi, igazságügyi és honvédelmi tárcákra József főhercegnek szabad kezét enged. Mint hírlík, ezt a Nemzeti Tanács kedd éjjel tartott ülésén nem fogadta el, noha már vezérek beleegyezett. A reá következő főhercegi értekezleten tehát ennek következtében Hadik János grófot designálták miniszterelnöknek, aki vállalta is a megbízatást, hogy megkísérli teljes demokratikus alapon a kormányalakítást.

Szerdán folytatólagosan tárgyalta e kérdésben József főherceg s lehet, hogy ma már meglesz az új kormány kinevezése, melynek feladata lenne a belső rend helyreállítása, az általános, titkos választójog törvénybevétele és a nádori méltóság visszaállítása.

Jól haladunk előre! Ha igaz a híradás, kedden este a Károlyi pártkőben megalakult a „Magyar katonatanács”. Ez a tanács feloldja esküjök alól a közös hadseregben szolgáló magyarokat és kimondta, hogy minden tiszt és katona e tanácsnak köteles engedelmeskedni.

Uj kereskedelmi rendeletek

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala, mint I. fokú iparhatóság a m. kir. miniszteriumnak 2652—1918. M. E. szám alatt a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a gyártó, feldolgozó és forgalomba hozó iparokat érintő rendelete folytán közhírré teszi, hogy

1. A kereskedelemügyi miniszterium az iparcikkek gyártását, feldolgozását és forgalombahozatalát, valamint árát rendelettel szabályozhatja. Erre s célra az iparcikkek gyártásával, feldolgozásával és forgalombahozásával foglalkozó vállalatok kényszertársulatát is elrendelheti és a társulatok szervezetét és hatáskörét, a tagoknak jogait és kötelezettségeit, ide értve a társulattal és a többi tagokkal szemben teljesítendő fizetési és megtérítési kötelezettségét, a társulatnak pedig hasonló társulatokhoz való viszonyát is szabályozhatja.

2. A kereskedelemügyi miniszter azoknak az intézkedéseknek a megtételét, melyekre őt a jelen rendelet felhatalmazza, általa kiküldendő vagy létesítendő szervre ruházhatja, a mely a reá ruházott hatáskörben más hatóságokkal közvetlenül érintkezhetik.

3. A kereskedelemügyi miniszter közérdekből, amennyiben az az I. § ban meghatározott célra szükségesnek mutatkozik, rendelettel akként intézkedik, hogy a jelen rendelet hatálya alá tartozó ipari vállalat azáltal vállalt szállítási kötelezettségek hatályukat veszítik.

4. A kereskedelemügyi miniszter a jelen rendelet alapján kibocsátott rendelkezésének megszegésére nézve az 1916. évi IV. t. c. 6. §-a értelmében rendelkezhetik.

Rendőrkapitányi hivatal.

Felhívás a „Máv” nyugdíjasaihoz.

Kolozsvárt f. év szeptember hó 1-én megalakult az „Erdélyi Máv. Nyugdíjasok Egyesülete”. Céljával tüzte ki az egyesület a nyugdíjas vasutasok anyagi helyzetének javítása, illetve a nyugdíjak végleges rendezésének ügyét memorandum alakjában még a tél beallta előtt újból a felsőbbség elé vinni és hogy az ügy sikere érdekében a képviselőház, valamint más mértékadó tényezők támogatását kieszközölni.

Az adott viszonyok között csakis egyesületünk keretében tömörülve érhetjük el leggyorsabban kitűzött célunkat.

Kartársak! Támogassátok ügyünket és lépjétek be valamennyien az egyesületünkbe!

Belépési nyilatkozatok (Többen is egy-egy kimutatásba foglalva, vagy külön-külön is.) az „Erdélyi Máv. Nyugdíjasok Egyesülete” címére Teleki-utca 12. szám küldendők be.

Az egyesület tagjai tényleges szolgálatban álló Máv. alkalmazottak is lehetnek.

Külső képviseleti szervek létesítése nagyobb gócpontokon felette kívánatos.

Kolozsvár, 1918. szeptember 25. én.

Thuróczy Zsigmond Spiró Emil
titkár. nyug. felügyelő elnök.

Iparművészeti Tanfolyam Nagyváradon.

Az ember lelki életének leghűségesebb kifejezője a művészet, melynek gondos ápolása és fejlesztése az öntudatot ébreszti. Ennek az öntudatot éltető művészetnek kell bevonulnia minden iskolába, sőt minden családi körbe. A jómódu s valamint a szerényebb viszonyok között élő családnak egyformán gyönyörűsége, ha otthonát szépítheti, művészeti tárgyakkal ékesítheti. A szorgalmas női kezek munkájának kell utbaigazítást adni, mert enélkül — a már nagyon is is elterjedt s sokszor művésztelen ielkünknek idegen kiadványok, mintalapok használatára szorulnak.

Ennek kiküszöbölésére és ehelyett népünk és művészeink eszméinek és terveinek terjesztésére alakul itt Nagyváradon a közeljövőben egy iparművészeti rajz és kézimunka-tanfolyam. Ennek célját Gajda Béla, a leánygimnázium igazgatója, a városhoz intézett beadványában már közölte.

E tanfolyam vezetői, Haller Amália és Peiser Stefánia okl. rajztanárnők az egyes iparművészeti ágak és a különböző magyaros és külföldi kézimunkák technikáinak eljárást akarják behatóan ismertetni.

A technikák elsajátítását megelőzi a természet utáni naturalisztikus és stilizált formák rajzolása és ezek utáni tervezés; a stílusok ismertetése s azok motívumainak felhasználása. Valamint a magyar motívumok elsajátítása és alkalmazása fa, selyem és bőrányagokra. Fametszés, fafestés. Spanyolozás. Fa, selyem- és bőrányagok batikolása. Bőrvésés, bőrdomborítás és bőrmozsai. A kézimunka technikák közül: a kalota szegi (varott) fonottas, írásos és vagdalásos;

félegyházi, sárközi, buzsaíki, ormánysági, pozsonyi, somogyi, torontáli, tót és felvidéki himzések. Rece-munkák; vászon és selyem himzés; kínai tüfestés; japán ajour és suprikák elsajátítása. Csipkeverés és csipkevarrás. Ezek a tanfolyam tárgyai.

A beiratásra vonatkozó adatokat legközelebb közölni fogjuk.

Nagyváradra jönnek könnyen élni.

Dr Dajka Endre r. kapitány előterjesztése.

Dr Dajka Endre rendőrkapitány, a lakásügyi bizottság elnöke jelentést adott be a tanácshoz, amelyben a lakás kérdéssel foglalkozik s újból rámutat az uralkodó lakásmizériákra.

A lakásügyi bizottság alkalmazottai 30 utcát jártak be s tapasztalataikat foglalja a jelentésébe Dajka Endre rendőrkapitány.

Igen sok idegen költözött be Nagyváradra messzebről, de Biharvármegye községeiből is, akiknek egy része házakat vásárolt, hogy így jobban biztosítsák ittmaradásukat.

A falukról bejöttek itt könnyű életet folytatnak, igen sokan gyümölcsöt s más eféléket árulnak, de kerülnek minden komolyabb és nehezebb munkát s nem dolgoznak. Egy részük itt ledér életet él s ez vonzza ide, míg másik és még nagyobb részük azért költözött be Nagyváradra, mert Nagyváradon 35 százalékkal magasabb államsegélyt kapnak, mint a községekben amelyhez még valami könnyű keresetet is találnak s így könnyen megélnék.

Ezek a vidékiek otthon bezárták a házaikat s bejöttek Nagyváradra és itt elfoglalják a lakásokat. Így, a rendőrkapitány értesülése szerint, Váradszőlősen 120 üres lakás van s így van Biharvármegyében, Bihar-szentandrason stb. Az idetelepülteknek most nem is lehet az általuk elfoglalt lakást felmondani.

Nagy hátránya van még ennek közéleti szempontból is, mert itt megkapják liszt stb. élelmiszer járandóságukat s emellett otthonról is ellátják magukat a szükséges élelmiszerekkel.

A jelentés szerint olyan intézkedésre volna szükség, hogy ezeknek az otthon lakással bíró beköltözötteknek fel lehessen mondani az itt elfoglalt lakást, ha bebizonyul, hogy nem feltétlen szükség parancsolta beköltözésüket.

Az alkalmatlan, árdragító idegeneket pedig össze kellene szedni s hazatoloncolni eredeti otthonukba.

Majd arról emlékezik meg a rendőrkapitány jelentése, hogy igen sok lakás rettentő elhanyagolt állapotban van s lakhatatlan. A háztulajdonosok nem javíttatnak. Ami érthető is, mert igen sok házigazda a háboru óta nem tudta házat kijavíttatni. A tisztaságról igen sok háznál szó sincs, mindenütt ezekben a házakban szenny és piszok, ami közegészségügyi szempontból is közveszélyes.

Módot kellene találni, hogy ezek a házak legalább a legszükségesebb javításokkal helyreállíttassanak.

Horvátország kimondta önállóságát.

**

A sábor történelmi ülése.

Budapest, okt. 29. (Saját tudósítónktól.) Zágrábról jelentik: A város lakossága az egész éjszakát lázas izgalomban töltötte, a nemzeti tanács egész éjjel permanenciában volt, hogy a nemzeti kormány alakulását előkészítse.

Reggel a polgárság, valamennyi egyesület, a városi tanács és az egész garnison a Márkus téren gyülekezett s nemzeti dalok éneklése közben a nők virágcsóval fogadták az egyre érkező csoportokat.

Pontban 10 órakor megkezdte a dóm öreg harangja, huszonnégy ágyulövés hallatszott, az izgalom elérte tetőpontját s megkezdődött a sábor történelmi nevezetességű ülése.

A sáborban az elnök néhány szóval megnyitotta az ülést, jelentette, hogy két indítványt adott be. A két indítvány kimondja, hogy Dalmáciának, Horvát Szlavonországnak, Fiumének Magyarországgal való viszonyát megszünteti, tehát a Horvátország és Magyarország között levő kiegyezési törvényt semmisnek és érvénytelennek mondja ki, minek folytán a horvát királyság, Szlavonia és Dalmácia a mai naptól kezdve önálló és minden tekintetben független államnak tekintendő.

Az indítványt Pribicevics képviselő indokolta meg, akinek beszéde közben megjelent a teremben Sojarics tábornok és Mihailovics horvát bán, több tábornok és vezérkari tiszt, akiket a sábor megéljenezett.

Pribicevics beszéde után az indítványokat a sábor egyhangulag elfogadta.

A határozat kihirdetésekor a sábor a nemzeti himnusz énekelte.

* **Elviszik az iparosok hadifoglyainak egy részét.** Az Oroszországgal folyamatban levő hadifogolykicserélés nagy mértékben vonja el a képzett munkaerőket az iparból s a vasutaktól. Ezért a hadügyi miniszter elrendelte, hogy az összes üzemeket felül kell vizsgálni egy bizottságnak s ahol a harc képességgel össze nem függő üzem van, onnan a képzett munkásokat el kell vonni, a nagy üzemekből is azokat, akiket nem szabályszerűen alkalmaztak. A bizottság elnöke a katonai állomásparancsnok, tagjai: a munkásügyek előadója, a törvényhatósági hadifogoly ügyeletes tiszt, a gazdasági munkabizottság elnöke s az iparfelügyelő. A mezőgazdasági munkahelyeken a szakmunkások megmaradnak. A fő az, hogy a kisüzemet ne bénítsák meg, ellenben korlátozni fogják. A szakmunkásokat a fogolytáborokba gyűjtik össze, Bihar megyéből a Pápa melletti csóthi fogolytáborban. Elviszik az olasz, szerb, ukrainai, lett, finn, litván, kurföldi, esztföldi, oroszországi, turkesztáni foglyokat nem viszik el a nagy oroszországi, georgiai, kaukázusi, lengyel foglyokat s a Donkőzöket.

Gróf Hadik János miniszterelnök.

Budapest, okt. 29. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Tudósító jelenti, hogy a király gróf Hadik János országgyűlési képviselőt miniszterelnökké nevezte ki. Az erre vonatkozó legfelsőbb kézirat a hivatalos lap legközelebbi számában jelenik meg.

Budapest, okt. 29. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Tudósító jelenti: gróf Hadik János miniszterelnök ma este 7 órakor megjelent a réppárt helyiségében, ahol az *Apponyi-párt*, az *Andrássy csoport*, a *Bizony-párt*, a *néppárt tagjai*, a *demokraták* és a *kisgazdapárt tagjai* bizalmas értekezletet tartottak.

A pártkörbe érkező miniszterelnököt éljenzéssel fogadták s gróf Apponyi Albert a miniszterelnököt sz. értekezleten képviselt

pártok nevében melegen üdvözölte és bizalmáról biztosította.

Hadik miniszterelnök köszönetet mondott a fogadtatásért és hangsúlyozta, hogy csak az ország sulyos helyzete bírta rá, hogy az Őfelsége bizalmából felajánlott miniszterelnökséget elfogadja. Most nincs itt az ideje, hogy programot adjon, ezt majd a képviselőházban fogja tenni. Ma minden magyar embernek kötelessége, hogy minden ellentétet félretéve, igyekezzen megmenteni azt, ami még menthető.

Kijelentette még a miniszterelnök, hogy kormányát minél hamarabb szándékozik megalakítani s a rend fenntartására mindent meg fog tenni.

Félórás tüntető sztrájk a fővárosban

A soroksári fegyvergyári munkások feltörték a raktárakat és felfegyverezték magukat.

Budapest, okt. 29. (Saját tudósítónktól.) A nemzeti tanács határozata értelmében a tegnapi véres tüntetés ellen való tiltakozása és a meghaltak feletti gyász jeléül ma délelőtt félórás sztrájk volt a főváros valamennyi gyárában és műhelyében.

A soroksári gép- és fegyvergyár munkásai is abbahagyták ma délelőtt 10 órakor a munkát s a félórás sztrájk alatt a munkások egyik bizalmiférfia rövid gyűjtő beszédet mondott a sztrájkolók előtt. A beszéd hatása alatt a fegyvergyár munkásai, mintegy 3000 ember, megrohan-

ták a gyár hatalmas fegyverraktárát, amelyben körülbelül 5000 fegyver és Fronner-pisztoly volt felhalmozva. A raktár ajtóit betörték és ellátták magukat fegyverekkel.

A gyár igazgatóságának jelentésére a rendőrség és katonaság megjelent a telepen, de mikorára megérkeztek, a munkások már ismét megkezdték a munkát.

A délután folyamán sűrű csoportokban rendőrség és csendőrség szállta meg a gyár területét, mert zavargásoktól tartottak, de semmi rendzavarás nem történt.

Az olasz fronton hátsó vonalakba vonultunk.

A szerbek Palánkáig jutottak.

Budapest, okt. 29. A miniszterelnökség tájékoztató távirata. (Hivatalos.)

Olasz harctér.

A tegnapi nap az Asolon, Pertica és Solarolo vitéz védői számára nagyobb gyalogsági harcok nélkül mult el. A Monte Spinussia területén csapataink ellenlökésekkel megjavították állásainkat. Az Alano medencében biztosító csapatainkat visszaszorították. A fő állásunk ellen irányuló nagy ellenséges erővel végrehajtott támadások az ellenség sulyos veszteségeivel összeomlottak. A 133. magyar gyalogezred és a 17. honvéd gyalogezred különösen kitüntette magát.

A Piave mentén tovább tombol a csata. Az ellenség jelentékeny erősítéseket kapott hatalmas tüzérségi támogatással folytatta támadásait. Valdobbabene mellett, Moriago és Sernagliától északra a Piavei hidak közelében, valamint Rusegnától délre Tezze és Polo di Piave mellett elkeseredett küzdelem folyik.

Bár az entente csapatainak hadosztályaink vitéz, rendkívül aktív módon végrehajtott védekezése következtében sehol sem sikerült áttörni állásainkat, *estefelé elhárítottuk, hogy a legerősebb támadásoknak kitett szakaszokat hátsó vonalakba vontuk*

vissza. Ezt a mozdulatot éjjel hajtottuk végre,

Balkáni harctér.

Albániában utóvédeink kiürítették Alesiót. A Drina menti határon ismét nyugalom van. Szerbiában tegnapi visszavonulásunk az ellenséggel való érintkezés nélkül ment végbe. — Az ellenség Palánkáig jutott el.

A vezérkar főnöke.

A német hivatalos jelentés.

Berlin, október 29. A miniszterelnökség tájékoztató távirata. A nagylőhadiszállás leleti:

Nyugati harctér.

Ruprecht bajor trónörökös hadcsoportja. A Lys lapályon, Orsene mellett visszautasítottuk az ellenség részleges támadásait. Gondától északnyugatra erősebb ellenséges osztagokat, amelyek a Snelde keleti partján igyekeztek átkelni, ellenlökéssel visszavetettük. A Sneldetől délre Pamers mellett erős angol támadások során az ellenség ideiglenesen behatolt vonalainkba. A 176-os gyalogezred Preusser százados vezénylete alatt az ellenséget teljesen kivetette. A 71-es tábori tüzérezred hetedik ütege és a 38-as

gyalogezred ágyútege a legelső vonalban küzdve, nagyban hozzájárult a sikerhez. — Artrestől keletre visszavertük az ellenség részleges támadásait. Az ellenség folytatta a Lys-lapályon és a tőle keletre fekvő helységek pusztítását. Valensiennes is erős ellenséges ágyútűz alatt állott.

A német trónörökös hadcsoportja. — A franciák támadásai az Oise csatorna ellen Etreux és Lesquille között egyesített tüzérségi tűzünkben megheiusultak. Gyengébb csoportokat, amelyek átjutottak a csatornán, ellenlökéssel visszavetettünk. Guisetől nyugatra tüzelésünkben az ellenséges támadások nem tudtak teljesen kifejlődni. A Schucha szakaszon a Laon-Morle-ut mindkét oldalán kora reggel poseni és nyugatporoszországi ezredek erős ellenséges támadásokat vertek vissza.

Galwitz tábornok hadcsoportja. A Maas és az Aire között időnként megélenkülvő tüzérségi tevékenység.

A két legutóbbi napon 49 ellenséges repülőgépet és három kötött léggömböt lőtünk le.

Tábori hadsereg vezérkari főnöke.

A hadisegély kiutalása.

A hadisegélyesekkel közlöm, hogy az 1918. évi november havi hadisegély a következő sorrendben lesz kifizetve.

A tüzoltó laktanyai I. számú pénztárnál november 4-én, hétfőn délelőtt 1—300 ig, délután 2701 től 3000 ig.

4-én hétfőn a fogyasztási adóhivatalnál délelőtt 3001 től 3250 ig, délután 4751-től 5000 ig.

4-én hétfőn a városi adópénztárnál délelőtt 5001 től 5250-ig, délután 5251 től 5500-ig.

4-én, hétfőn a városi házipénztárnál délelőtt 7001-től 7500-ig, délután 7501 től 7600-ig.

5-én, kedden, a tüzoltó laktanyai segélypénztárnál délelőtt 7001 től 7500 ig, délután 2401 től 2700 ig.

5-én, kedden, a fogyasztási adóhivatalnál délelőtt 3251 től 3500 ig, délután 4501 től 4740 ig.

5-én, kedden, a városi adópénztárnál délelőtt 5501 től 3750 ig, délután 4501 től 6250 ig.

5-én, kedden, a városi házipénztárnál délelőtt 7601 től végig.

6-án, szerdán, a tüzoltó laktanyai segélypénztárnál délelőtt 601 től 900 ig, délután 2101-től 2400 ig.

6-án, szerdán a fogyasztási adóhivatalnál: délelőtt 3501 től 3750 ig, d. u. 4251 től 4500 ig.

6-án, szerdán a városi adópénztárnál: délelőtt 5751-től 6000 ig, délután 6501 től 6750 ig.

7-én, csütörtökön a tüzoltó laktanyai segélypénztárnál: délelőtt 901-től 1200 ig, délután 1801-től 2100 ig.

7-én, csütörtökön a fogyasztási adóhivatalnál: délelőtt 3751 től 4000 ig, délután 4001 től 4050 ig.

7-én, csütörtökön a városi adópénztárnál: délelőtt 6251-től 6500 ig, délután 6751-től 7000 ig.

8-án, pénteken a tüzoltó-laktanyai segélypénztárnál: délelőtt 1201 től 1500 ig, délután 1501-től 1800-ig.

Figyelmeztetem az államségélyeseket, hogy a meghatározott sorrendben jelenjenek meg, mert aki a segélyt a fizetési napok alatt fel nem veszi, csak a jövő hónapi fizetési napok alatt kaphatja meg.

Nagyvárad, 1918. évi október hó 29.

Juricskay Barna s. k. tanácsos.

A lázadó horvátok pusztító utja Magyarország felé.

Budapest, október 29. (Saját tudósítónktól.) Barcsról jelentik: Szlavonia lángokban áll, Pozsega, Surine, Gyurgyenovác és Nasic felgyújtása után Csacinz következett sorra. Palzacon kifosztották az üzleteket, Lipik fürdőhelyen két vasutast csak azért öltek meg, mert magyarul köszöntötték egymást. Szlatinán rabolnak és gyujtogatnak, a pusztításban az olaszok járnak elől, a szlatinai malmot, melyben 100.000 korona értékű gabona és liszt volt, felgyújtották.

Délben érkező jelentések szerint a gyujtogatások, fosztogatások, rablások egyre terjednek, a csőcseléket a zöld káder tagjai és önként leszerelt horvát honvédek vezetik. Félő, hogy a lázadók még ma betörnek Barsba azon a hidon, amelyen 1848-ban Jelasich bandái betörték. — Szlavonia-felé minden táviró és telefonvonal el van vágva.

A pécsi üzletvezetőség a Szlavoniába irányuló forgalmat már tegnap beszüntette, mindamellett ma egy vonatot még indított csupán azért, hogy a Szlavoniában levő vasutasokat még felvehesse.

Katonák nem jelenhetnek meg a Károlyi-pártban.

A Károlyi-párt helyiségét a katonaság ellenőrzi.

Budapest, október 29. (Saját tudósítónktól.) A Károlyi-pártkörben ma délelőtt Bartheld alezredes vezetése alatt egy század katonaság jelent meg abból a célból, hogy az ott tartózkodó katonatisztek és katonákat letartóztassa vagy eltávolítsa. A kör ekkor még teljesen üres volt, mire a katonaság megszállta a kör helyiségeit, a bejáratokat és a környéket. Fél kettőkor Lovászy Márton képviselő és Koltay Sándor párttag érkeztek a körbe, Lovászy megkérdezte az alezredest, hogy mi okból tartózkodnak ott a katonák.

Bartheld alezredes kijelentette, hogy nincs szándékában a függetlenségi párt akciószabadságát befolyásolni, de parancsa van arra, hogy a katonatisztek és legénység belépését megakadályozza.

Lovászy Márton tiltakozását fejezte ki a történetek miatt, az alezredes a tiltakozást tudomásul vette, de a megszálló katonák továbbra is ott maradtak.

Olaszország hajlandó a béketárgyalásra.

Budapest, október 29. (Saját tudósítónktól.) A Züricher Morgenzeitung szerint Olaszország hajlandó Ausztria-Magyarországgal a béketárgyalásokat megkezdeni. Ez a hajlandóság főleg arra vezethető vissza, hogy az olasz kormány napról-napra jobban fél a bolsevikizmustól.

Nagy tüzérségi csata, francia tüzérség és osztrák-magyar monitorok között.

Budapest, október 29. (Saját tudósítónktól.) Zimonyból jelentik: Turn Severinnél nagy tüzérségi csata lobbant fel. A francia tüzérség ágyuzza az osztrák magyar monitorokat, melyek viszonzják a tüzelést. Arra lehet számítani, hogy a franciák átkelnek a Dunán és Dobrudzsába is bevonulnak, hogy az északról jövő csapatokkal egyesüljenek.

Feltartóztatott vonatok.

Bécs, október 29. Itt ma este az a hír terjedt el, hogy a prágai nemzeti bizottság feltartóztatta a Németország és Bécs felé haladó vonatokat.

Adler Frigyes szabadon bocsátják.

Bécs október 29. Az igazságügyminiszter elrendelte, hogy tegyék meg az előkészületeket Adler Frigyes szabadonbocsátására. Adlert a legközelebbi napokban kienedik a fogságból.

Különbéke jegyzékünk Németországot a fegyverszüneti feltételek elfogadására kényszeríti.

Budapest, október 29. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Gróf Andrássy különbéke jegyzéke nagy megütközést keltett. Itteni politikai körök szerint a jegyzék hatalmas léptekkel vitte előre a békét, mert következtében Németország kénytelen lesz az antant fegyverszüneti feltételeit elfogadni. Ezek a feltételek hír szerint már elkészültek s megérkezésük minden nap várható.

Az államrendőrség egy küldöttsége csatlakozott a nemzeti tanácshoz.

Budapest, október 29. (Saját tudósítónktól.) A budapesti államrendőrség egy küldöttsége Szentkirályi tanácsos vezetésével ma megjelent a nemzeti tanács előtt és bejelentette csatlakozását és azon elhatározását, hogy a jövőben a nemzeti tanácsnak veti alá magát.

Fiume elszakadása.

Budapest, október 29. (Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt 11 óra 5 perckor Jekelfalussy kormányzó aláírta az utolsó aktát s 11 óra 30 perckor egy század horvát katonaság vonult a kormányzósági palota udvarára, a századot vezető főhadnagy felment a kormányzóhoz s jelentkezett nála, mire Jekelfalussy kormányzó átadta a kormányzósági palotát. Ezután 11 óra 45 perckor a fiumei városi képviselő testülete ki gondotta feloszlását. Vio polgármester bejelentette a város katonai parancsnokának, hogy az állami és városi hatóságok beszüntették működésüket s hogy Fiume sorsáról az önrendelkezési jog alapján a békekonferencia fog dönteni.

Fiume utcáin óriási élénkség van, rendzavarás eddig nem történt. Ha az uton feltűnik egy katona, a járókelők hozzárohannak, letépi sapkájáról a rózsát és korvát nemzeti színű szallaggal díszítik. A város ügyeit egyelőre még Egon Lajos miniszteri tanácsos, kormányzó-helyettes vezeti.

Cérnadragítás lánckereskedelemmel.

Tavaly őszen a Városi kávéházban volt főpincér Wolf Mór. Mint a törvényszéki tárgyaláson előadta, bement a kávéházba egy ismeretlen ember, aki 108 tucat cernát kínált megvételre azzal, hogy kereshet rajta. Neki ebben az időben kevés volt a keresete s hogy családját eltarthassa, mindent megpróbált. Megvett tehát 60 tucat cernát 3900 koronáért. Sejtette azonban, hogy tilos a vétel s ezért igyekezett tudadni a cernán. Felkérte tehát Kohn József kereskedőségét barátját, hogy adja el a cernát s kap ezért 100 koronát. Este eljött hozzá Csató Márton borbélysegéd s kijelentette, hogy a cernát átveszi. Mikor ő át akarta adni a cernát, megjelent a detek iv s a cernát lefoglalta. Ő 68—70 koronáért akarta eladni a cerna tucatját. Közben Schwartz Izsákot is megbízták, hogy kínálja a cernát eladásra.

A törvényszék ezen beismerés és Kohn József, Junger Mózes, Schwartz Ignác vallomása alapján árdrágító visszaélés vétségéért elítélte Wolf Mórt 15 napi fogházra s 100 korona pénzbüntetésre.

A királyi ítélőtábla tegnap tárgyalta a fellebbezett ügyet Harmathy Károly kuriai bíró elnöklésével működő tanácsban. Szta niszlavszky Adolf dr királyi főügyész magvas vádbeszéde és Sonnenwirth Lajos dr védelme után a tábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét. Jegyző volt: Alliquander Kálmán dr.

A diókészletek bejelentése

Az 1918. évi termésű diókészletnek kötelező bejelentése és a birtokos házi és gazdasági szükségletét meghaladó részének az Országos Zöldség, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi R. T. részére való átengedése elrendeltetett, azzal a területi korlátozással, hogy az igénybevétel csak Zemplén, Ung, Bereg, Ugocsa, Máramaros, Beszterce-Naszód, Szolnok-Doboka, Szilágy, Szatmár, Bihar, Arad, Krassószörény, Hunyad, Kis-küküllő, Nagyküküllő, Alsófehér, Maros-

Toros és Kolozs vármegyék területére terjed ki.

A készleteket a dió leszedésének megkezdésekor azonnal be kell jelenteni és pedig a rendőrkapitányi hivatalnak.

A házi illetve gazdasági szükséglet címen visszatérhető mennyiség háztartásonként 50 kg ban állapították meg.

Az ekként megállapítható házi és gazdasági szükséglet levonása után mutatkozó készletek feletti a készlet birtokosa tovább nem rendelkezhetik, azokat el nem idegenítheti, sem fel nem használhatja, hanem a romlásától megóvni köteles, szabadon rendelkezhetik a birtokos azokkal a készletekkel, amelyeknek átvételét a Részvénytársaság bármely okból megtagadta.

Az igénybevett készletekért a zöldség és gyümölcsforgalmi intéző bizottság javaslatára az áru átadásának időpontjára szólóan megállapított termelői maximális ár fizetendő.

Azok a bejelentésre kötelezett készletek, amelyeket birtokosai 1918 november 1-ig be nem jelentenek, szintén rekvirálás alá esnek s ezekért térítési árul a maximális árnál 10 százalékkal kevesebb fog fizetni.

Diót és dióbelet vasuton, hajón vagy gépkocsin bármely mennyiségben, tehát 1000 kilogrammon aluli mennyiségekben is csak az Országos Zöldség, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Részvénytársaság által kiállított szállítási igazolvánnyal szabad elszállítani.

Nagyvárad, 1918 október hó 14.

Lukács Odön
polgármester-helyettes.

* Királyi kegyelem román hazaárulóknak. A kolozsvári honvéd hadosztály-bírósnak néhány hónappal ezelőtt halálra ítélte 9 román kémkedésért és többeket pedig hosszabb rövidebb börtönbüntetéssel sújtott. A király most megkegyelmezett a halálra ítélt vádlottaknak, egyszersmind elengedte a halálos ítéletet, életfogytiglani börtönre változtatható büntetésüket is. A kegyelmet Bagha alezredes hadbíró hirdette ki azzal, hogy a feltámadó független Magyarország nem kíván politikai bosszúval élni velük szemben és felhívta őket, hogy hálálják meg e kegyelmet azzal, hogy hű fiai lesznek Magyarországnak. A kegyelmet kapott románok sirtak örömben és éjjezték Magyarországot és a királyt.

..HIREK

Tilos a sírok kivilágítása Halottak napján.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala közhírré teszi, hogy a járványbizottság, 6151—1918. eln. szám alatt hozott határozatával a spanyol járványra való tekintettel a temetőkben, a sírok kivilágítását s mindennemű gyülekezést eltiltott s úgy intézkedett, hogy Halottak napján a temetők csak nappal délután 4 óráig lesznek nyitva. Délután 4 órakor a temetők kapui bezáratnak, oda senki be nem bocsátatik.

Amidőn a rendőrkapitányi hivatal a nagyközönség tudomására hozza ezt, közli azt is, hogy ez évben a hősök sírjánál semminemű ünnepély nem lesz, a város koszorúját a hősök sírjára minden ünnepélyesség nélkül fogják elhelyezni.

A fentebbi tilalom szigorú betartása iránt a rendőrkapitányi hivatal kellő intézkedéseket fog tenni.

Nagyvárad, 1918 október 29-én.

Rendőrkapitányi hivatal.

* Iparosnők Mária-kongregációja vasárnap lélekemelő agavatót tartott, melynek keretében egyuttal az irgalmasság igazán nemes tetteit gyakorolta. Felruházott 110 szegény gyermeket s úgy őket mint az őket kísérő anyákat megvendégelte, kikhez dr Lesztyán Endre a tagavató plébános lélekbe markoló beszédet intézett. A cselekedet modern tett volt krisztusi értelemben.

* A Szabadegyetem előadása. A Szabadegyetem mai estélyén dr Karácsonyi János c. püspök, a m. kir. tudományos akadémia tagja, tudós történészünk a bolgár és a magyar nép rokonságáról — legújabb kutatásai alapján — fog előadást tartani. Mint második előadó dr Kocsán János kir. táblabíró szerepel, aki széleskörű tudással jogösszehasonlító alapon fogja ismertetni a becsület védelmére vonatkozó szabályokat és a párbaj kérdését. Az előadás pontosan fél 6 órakor kezdődik a Kath. Kör Szent-László-teremben.

* Katonai kinevezések. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király Balogh Mihály, Somogyi István, Bilek Antal, Kövesi István, Oncsik Pál, 4. honvédgyalogezredbeli zászlósokat hadnagyokká nevezte ki.

* A patronage mai előadásán Tátray Kálmán törvényszéki bíró és Szilágyi Dózsa prem. tanár adnak elő. Kezdeté 5 órakor.

* Iparosok a bórátvételnél vigyázni! Érttesitem a nagyváradai bórkereskedőket, hogy a vasuton érkező bórkiüldeményeknél esetleg előforduló hiányok megállapítását illetőleg a jövőben esetről-esetre értesítsék előzetesen a Közélelmezési ügyosztály Cipőosztályát, amelynek ipari szakértője kell, hogy jelen legyen úgy a hiányos kiüldemény átvételénél mint a hiányjegyzőkönyvek felvételénél. A cipőosztály ipari szakértőjének közbenjöttje nélkül tehát a kiüldemények fel nem bonthatók és hiányjegyzőkönyvek fel nem vétethetők. Nagyvárad, 1918 október 26. Lukács Odön polgármester helyettes.

* **Főzeléket lehet kapni a Népszö-
vetségi Hangyánál.** A Népszö-
vetségi Hangyaszövetkezet Rákóczi-
uti 2. számú üzletében a tagok ma és
holnap előjegyezhetik murek répa,
petrezselyem, bab és cze-
ller szükségleteiket. Figyelmeztetjük a
tagokat, hogy csak ma és holnap lehet
előjegyezni.

* **Nagy Endre holnapi konferán-
sz-estélye.** A háború kitörésekor, mikor
északon és délen fenyegette az ellenség
Magyarország földjét, Nagy Endre ott
hagyta az ő zseniáltságának annyi
dicsősséget szerzett fórumát, a Modern
Színpadot és önként állt be katonának.
Ott küzdött, szenvedett együtt a magyar
hősökkel s hogy nagy sokára visszajött,
nem a kávéházi stratégiák és diplomati-
kák, hanem a csatamezőkön shrapnellek
és ágyutűzek közt szerzett tapasztalatait
konferálta el megkapó ecseteléssel. Nem
hártyánkoskodott, hanem a harctéren is
megőrzött éles megfigyelésével vetítette
elénk a háború rémségeit. És most, mikor
hamvadóban van a világgés és feltűzőben a
béke napja, megint hazajött Nagyváradra,
hogy az ő élesen látó, igazságosan ítélő
szellemeségének reflektorával világítsa meg
az eljövendő békéért és a jövő Magyaror-
szágért most megkezdődött politikai és
diplomáciai küzdelem alakjait, sorsdöntő
problémáit. Ezért lesz kivételesen érde-
kes Nagy Endrének a Katolikus Körben
holnap este 8 órakor kezdődő konferán-
sz-estélye, melyre már eddig is a nagyvá-
radi közönség színe java váltotta meg
jegyét. Az est praetudiumaképpen *Dutka*
Ákos az országos hírvé váradai poéta fog
Nagy Endre irodalmi és kulturális jelentősé-
géről előadást tartani. A nagy érdeklődé-
ssel várt estélyre jegyek a „Központi Ujság-
és Jegyirodában” válthatók.

Dr. Mayer László tiszti főorvos meg-
tekintette a Katolikus Kör nagytermét és
megállapította, hogy a kitűnő ventilációra
és az estély várhatóan disztigvált közön-
ségére való tekintettel a járvány dacára a
legcsekélyebb aggodalom nélkül megtartha-
tó a Nagy Endre-est. Az eddigi érdeklődés
után bizonyos, hogy ott lesz a holnap 8
órákor kezdődő estélyen a Nagy Endre
kivételes talentumát értékelő nagyvá-
radi kulturális közönség színe java. Az
estély jegyei a Központi Ujság és Jegy-
irodában válthatók.

* **Az építési anyagok bejelentése.**
Nagyvárad város rendőrkapitányi hiva-
tala a m. kir. miniszteriumnak 2929—1918.
számu rendelete alapján az építési anyagok
bejelentése tárgyában az érdekeltekkel köz-
li, hogy az újabb bejelentéseket november
hó 5-ig kell eszközölni. Bejelentő lapok
rendőrség I. emelet 18. számú szobájában
szerezhetők be. Nagyvárad, 1918 okt. 28-án.
Rendőrkapitányság.

* **A mezőgazdasági gépek árát is**
megállapította a Központi Arvizsgáló Bizot-
tság. Az ár átlag négyszerese az 1914-ben
érvényben volt áraknak. Az árakat részle-
tesen felsorolja a hivatalos lap tegnapi
száma.

* **Rosszul járnak a toronyórák.** Nagy-
várad közterein az összes toronyórák
rosszul járnak, vagy állanak. Ez a helyzet
káros a nagyközönségre is, de különösen
hátányos a vásárlatókatokra. Ez okból a
nagyvárad kereskedelmi és iparkamara el-
nöksége átírt a rendőrkapitányhoz, hogy
tegyen az illetékes helyen lépéseket a tartha-
talan állapot megszüntetésére.

* **A fronton levő katonák felvilágo-
sítása.** Budapestről jelentik: Néhány 48-
as alkotmánypárti képviselő ma a frontra ut-
azott, hogy az ott küzdő katonákat a valódi
politikai helyzetről felvilágosítsa.

* **Kérelem.** Egy szegény 7 gyerme-
kes anya fordul ez uton a társadalomhoz.
Férje hadbavonult, három gyermeke járványos
beteg. Kéri a lap olvasóit, segítsenek rajta
adományokkal. Információk szerint a segítsé-
re csakugyan rászorult nagyon is és méltó arra.
Adományokat készséggel közvetít a szer-
kesztőség. N. N. 4 koronát adott át erre a
célra.

* **A katonák feltörték egy pezsgő-
szállító vagon.** Nagy P. István vasuti de-
tektívnek tegnap azt jelentette *Orbán* vasuti
kocsimester, hogy egy pezsgőt szállító va-
gont a 65422. számú vonat átvonuló kato-
nasága kezdte kifosztani s minden pítót fel-
tört. Nagy P. István odament s a katonákat
felszólította, hogy távozzanak. Erre a kato-
nák szuronyt szegeztek a bátor detektívnek,
aki hirtelen elkiáltotta:

— Bereitschaft, bereitschaft!

A katonai készültség Spitzer hadnagy
vezetésével 10 emberrel kövülte a katoná-
kat, akiket megmozdítottak. Találtak 26 üres
pezsgő üveget, 20 egészen tele üveget, 3
üveg pálinkát, sok tört üveget. Mind elveiték
tőlük. A vagon bevonatott a raktárba, hogy
a kárt megállapítsák s a katonákat őriztet-
ve vették.

* **Köszönet.** A Kath. Növédő Egyesület
ezuten mond köszönetet Fröhlich Józsefnek,
aki a „Kövér Ily-alap” javára 100 koronát
adományozott.

* **Letartóztatták Nagy Béla tolvajait.**
Nagy Béla nagyvárad református lelkész,
mint jelentették, ismeretlen betörők kirabol-
ták. Először elfogták Pál Lőrincet a Bartha
Endre rendőrkapitány által irányított nyomo-
zás elején, azután a felbujtót, Bramer nevű
éjjeli zongoristát, a főtettes, Borcsik Gyula
azonban megszökött s a rendőrség köröz-
tette. Tegnap aztán a debreceni rendőrség
sürgönyileg értesítette Bartha Endre rendőr-
kapitányt, hogy Borcsik Gyulát elfogták.
Borcsik bevallotta, hogy a tolvajlást Bramer
biztatására egy szökött katonával követte el,
lakásán sok bűnjelét találtak. Pál Lőrinc
lehet ez a tettestárs, akit a katonai rendőr-
ségnek adtak át, míg Bramer a nagyvárad
ügyészség rabja. Azt hiszik, hogy egy be-
törő banda került a rendőrség kezére.

* **Adományok.** A Kath. Növédő Egye-
sület leányköre részére Glück József 20
koronát, Kálmán Margit 4 koronát adomá-
nyoztak, amelyért ez uton mond köszönetet
az elnökség.

* **Tilos a ravatalozás.** Szabadkáról je-
lentik: Az itteni járványbizottság legutóbbi
ülésén szükségesnek találta a halottak rava-
talozásának betiltását. Brestyánszky Miklós
dr. főkapitány a bizottság e határozatának
végrehajtásaként intézkedett, hogy az el-
hunytaknak disztárgyakkal való felravatalo-
zását és a halottas házaknak gyászleppel
való bevonását általánosságban szüntessék
meg. A főkapitány kivételt csak abban az
esetben engedélyez, ha a főváros tiszti főor-
vosa, vagy a kerületi tiszti orvosok hiva-
los pecséttel ellátott írásbeli igazolást adnak
a hozzátartozóknak arról, hogy a felravata-
lozandó halott nem fertőző betegségben
hunyt el. — Nagyváradon is elkéne, ha eré-

lyesebb intézkedésekkel lépne fel a hatóság
a veszedelmes járvánnyal szemben.

* **Felhívás a kamarai tagokhoz!** Az
utóbbi időben sajnálattal tapasztalom, hogy
a kamarai tag urak az üléseket nem látogat-
ják, sőt elmaradásuk okáról sem értesítik az
elnökséget. Ez a körülmény pedig a kamara
eredményes munkásságát igen megnehezíti,
hiszen kétségen kívül áll, hogy a mai rend-
kívüli viszonyok az erők összesítését ép úgy
megkivánják, amint feltétlenül szükséges az,
hogy a megindított kamarai akciók előkészí-
tésében és kidolgozásában mindazok részt
vegyek, akik arra hivatva vannak. — De
joggal tehetnek. Az utóbbi időben sajnosan
tapasztalom, hogy egyes bel és kültag urak
üléseinket huzamosabb idő óta nem látogatják.
Ez annál is inkább sajnálatos, mivel a je-
len válságos idők az arra hivatott összes
gazdasági tényezők együttműködését paran-
csolják; de különben is választóközönsé-
günkkel szemben ez eljárás kifogásolható.
Mindezek felett még kénytelen vagyok „Ügy-
rend”ünk 23 §-ára hivatkozni, mely határo-
zottan megállapítja, hogy: aki 6 hónapon át
a kamarai tárgyalásban részt nem vett és
elmaradását ez idő alatt be nem igazolta,
minden további eljárás mellőzésével kitörül-
tetik s helye az 1888 évi VI. t.cikk 6.
§-ában meghatározott eljárás szerint töltö-
tték be. Tisztelettel felszólítom tehát az ülé-
scinkről elmaradó kamarai tag urakat, hogy
ez irányú figyelmeztetésemet megszüvelni
méltóztassanak. Dr. Moslovits József sk., a
keresk. és iparkamara elnöke.

* **Az új cselédkönyveket át kell
venni.** Felhívom azon cselédeket, kiknek
cselédkönyvük arcképes cselédkönyvre még
ezideig kicserélve nincs, a kicserélés céljá-
ból a rendőrkapitányi hivatal cselédugyosz-
tályánál (II. em., 11.) 1 db 30 filléres ok-
mánybélyeggel, 1 arcképpel és 2 korona
készpérrzel d. e. 9—11 órákor jelentkezze-
nek. *Vadász* József tb. rkapitány.

* **Az állatbőröket szolgáltatassák be.**
Felhívom a Nagyvárad város területén lakó
gazdákat, hogy a m. kir. kereskedelemügyi
miniszter bt. 5534—1918 számú rendelete
érteimében elhullott vagy kényszerűgott ha-
szonállataik bőrét valamely nagyvárad nyers-
bőrkereskedőnek vagy pedig a Börzsi Köz-
pont Részvénytársaságnak (Budapest V. Ná-
dor-utca 12.) ajánlják fel megvételre, mert
ellenkező esetben mezőgazdasági bőrszükség-
letük kielégítést nem nyerhet. Nagyvárad,
1918. okt. 10. Lukács Ödön, polgármester
helyettes.

* **A közönség szives tudomására ho-
zom,** hogy a Bazar épületben levő villany
felszerelési üzletemet ismét megnyitottam,
miért is kérem, hogy bizalmukkal, mint eddig,
úgy a jövőben is kitüntetni méltóztassanak.
Tisztelettel *Povazsán* József, villanyfelszerelési
üzlete. Telefon 525. sz.

**Legújabb füzőket legolcsóbban
Kesztenbaum Juliskánál**
lehet beszerezni.
Rákóczi-ut, (Korona
gyógyszertár mellett)
Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

Haltenberger Vilmos
kelfestő és vegytisztító gyárának
második számú felvételi üzlete,
Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.
Vállal minden szakmájába tartozó mun-
kát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

Színház.

A színház műsora:

Szerda: Leányvásár,
Csütörtök: II. József császár. (Első előadás)
Péntek: II. József császár.
Szombat délután: Leányvásár.
Szombat este: II. József császár.

Tosca helyett Leányvásár. Békefi Lajos rekedségi miatt a műsor megváltozott, amennyiben Tosca helyett a Leányvásárt adják. A népszerű és kedves operetiben Aggházy Melinda, Horváth Nusi, Gróf László, Szigeti Jenő, Tamás Alfréd és Harsányi Kálmán versenyeznek az előadás sikeréért.

II. József császár. Az utolsó próbák folynak Szomori Dezső nagysikerű Habsburg drámájából, amelyet a Nemzeti Színház közönsége tapssal jutalmazott. Mindjobban kialakul ennek a darabnak minden kiválósága, amely a mai színműirodalomban is értéket képvisel. Csütörtökön kerül bemutatásra a darab, amelynek főszerepét Tóth Elek játssza, aki a darabot szakavatottan rendezi. Lichtenstein Eleonóra hercegnőt, aki a nagy Habsburg vonalmát bírja, Hevesi Mariska alakítja. Az előadásban az egész drámai személyzet résztvesz.

Fedák Sári az Apollóban. (Bródy dráma a filmen.) Az Apolló kényszerű szünete után a közönség ószinte öröme ma kezdi meg rendezés előadásai sorát, úgy hogy az előadások máától kezdve a régi megszokott rendszerint 5., 7 és 9 órakor kezdődnek. A visszatérő rend mai első napján az igazgatóság a legujabb s egyszersmind legérdekesebb magyar irodalmi filmet mutatja be. Ez a film a Szerető, Bródy Sándor megragadó színműve mely nemcsak a magyar színpadok repertoárjának díszé.

Garas Márton, a szenális magyar rendező tette filmre a ragyogó darabot, a szép Eöz Anna történetét. Mindennél többet mond és a film sikerének teljes feltételét jelenti, hogy a főszerepet Fedák Sári, ez az igéző tehetség játssza azzal a színes és originális művészettel, amely az egyéniségét annyira jellemzi. A csodálatos Fedák Sári szereplése mellett kivételes értéket ad a grandiózus filmnek Rákosi Szidi, a hasonlíthatatlan művésznő meghatározó alakítása a nagyhercegnő bravuros szerepében. A nagyherceget a kitűnő Uray Tibor játssza s kisebb szerepben Vágó Béla tűnik fel rok-szerűen. A mai műsor többi száma is elsőrangú érdekesség.

A vak leány regénye. Az Urániában a Vigadó mozgószínházban rendkívül vonzó műsort vetítenek ma először. Mindkét moziban a Vak leány története című mélységesen megrázó, gyönyörű romantikus film kerül színpadra. Ennél meghatóbb és szentimentálisabb drámát filmen még keveset láttunk. A legkitűnőbb színészek briliáns alakítása teszi művészi szempontból értékkessé a darabot, amelynek beállítása és rendezése külön figyelmet érdemel. A kísérő műsor is szenzációs. Az előadások máától kezdve 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

URÁNIA mozgó- színház	MA Egy vak leány története. Este 7 órai kezdettel.
------------------------------------	---

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r.-t.

Nyílttér

Minden külön értesítés helyett.

Vendler Ernő mint atyja, a maga és egész családja nevében tudatja, hogy aranyos kis leánya

Manczika

életének 2-ik évében, angyali türelemmel viselt rövid, de fájdalmas szenvedés után f. hó 28-án elhunyt. Drága kis holttestét f. hó 30-án d. e. 10 órakor fogjuk a róm. kath. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra helyezni.
Bihardiószeg, 1918. október 29.

Félix gyógyfürdő

Nagyvárad mellett

Kelet-Magyarország leglátogatottabb hévvíz fürdője. Természetes 49°C hőmérsékletű forrás. kőszvény, csusz stb. ellen

Télen-nyáron nyitva! Villanyvilágítás!

Téli szeziónban (október-május) pensiórendszer. Prospektust díjtalanul küld a Fürdőigazgatóság.

A Félix fürdő kedvezményes jegyei a Munkásbiztosító Pénztárnál kaphatók

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6.

Előnyös összeköttéseink folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy anuitásos és kamatozó jelzálogkölcsonöket

ugy földekre mint városi bérházakra 15—65 évi időtartamra a legelőnyösebb kamattétel mellett

minden árfolyam levonás nélkül

készpénzben folyósítunk.

Polgári Takarékpénztár
Részvénytársaság
Nagy-Várad.

Több kisebb nagyobb bérház

ELADÓ.

A vételhez szükséges jelzálogkölcsonöket előnyös feltételek mellett bonyolítja le a

Nagyvárad, Takarékpénztár
Teleky-utca 2. sz.

APOLLÓ
mozgó-
színház

MA

A szerető.

Este 9 órai kezdettel.

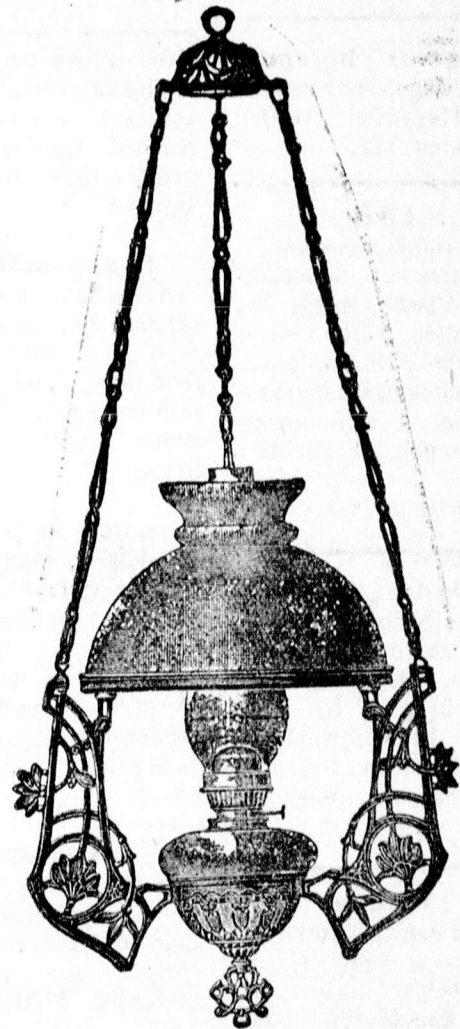
VIGADÓ
mozgó-
színház

MA

Egy vak leány története.

Este 7 órai kezdettel.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Teáskészlet szí es tálcával	40—
Kávéskészlet	40—
Feketekávé készlet színes tálcával	80—
Mosdókészlet finom majolika sz. felsz.	6—
Főző lábasok tűzálló	6—
Főző fazék tűzálló	5, 6, 7, 8, 9, 10—
Befőtéskészlet finom aranyozással felsz.	40—
Függőlámpa csigás felszerelve	60—
Falitűkör színes aranyozással	40—
Ebédlőkészlet sz. aranyozással 6 szem. 300—	
Ebédlőkészlet színes finom minátval 100	
részes, t-áskészlettel együtt	500—

Diszműárak, majolika disztárgyak, valódi cobald diszműárak, terakotta figurák, chinaezüst és alpacca ezüst árak
legnagyobb választékban.

Képkerekezés, ablaküvegezés. Eladás nagyban és kicsinyben. Árak viszonteladókknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa és diszmű-áru nagy gyári raktára Nagyvárad, Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13.
Telefon 3-72. Telefon 3-72.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Francia

és olasz nyelvet felelőséggel tanít intelligens urileány Lukács György-utca 34.

Téli karalábét

és olasz-káposztát nagyobb mennyiségben házhoz szállítunk maximális árban. Megrendelhető Moskovits Adolf és Fianál. Telefon 15-08.

Villamos berendezést legolcsóbban vállal Hagymási. Telefon 1404 és 532.

Likőr

és rumkomposztók, Chartreuse, Benediktiner, Allasch, Meggy stb. essentiák. Törköly, Szilvórium, Seprő, Cognackivonatok használati utasítással a legfinomabb minőségben kaphatók: Farkas István „Apolló” drogeriában, Nagyvárad.

Poloskairtó

Megbízható, kipróbált, megbízható poloskák irására. Kis üveg 4 K, középüveg 8 K, nagy üveg 14 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Pemete

és hársfamezcukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárúháza, a város háza mellett.

Tavaszi

szepplők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, mitesszerek ellen biztos az IPO-krem. Ára 5 kor. és szappan Viora átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Gép- és gyorsírni

tudó, könyvelésben kellő gyakorlattal bíró kereskedelmi iskolát végzett nő alkalmazást nyerhet a Nagyvárad Központi Szeszfőzde irodájában. Jelentkezni Kapucinus-u. 11. sz. alatti irodában.

Ujságkihordónót

keres a Tiszántúli kiadóhivatala azonnali belépésre.

Női, leány és gyermekabátok, blousok kötények, keztük, harisnyák legolcsóbban: Czillér Imre nagyáruházában.

Spanyolnátha

járványoknál betegszobákban *lenyő (borovicska) szobaiilat* kitűnő dezinficiáló permelező szer kapható Farkas István Apolló drogeriájában.

Ne dobja ki pénzét

ruháért, mert a kintőn beáruhafestéssel régi ruhadarabjait kicső pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárúháza, a városháza mellett.

Fényképészeti

lenczék, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Tyukszemirtó

három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B. sz.

Ruhaszövetek,

selymek, bársonyok, szőrmeujdonságok, szőnyeg és fehérneműk legolcsóbban Czillér Imre nagyáruházában.

Egy borotva valódi solingeni ezüstacél 12 kor.

Egy nagy tartós szobaseprű erős fanyéllal 7-50 K. Piaci táskák 7 K-tól feljebb minden árban kaphatók.

Ruhafesték

feltétlen jó minőség csomagja 50 fillér. Kipróbált finomabb minőség 70 fillér.

Viszonteladónak 100 csomag vételnél 60 százalék engedmény. Kapható a „BÉKA”-boltban, Zöldfa-utcán.

HIRDETMÉNY!

Tudomására hozom Nagyvárad város és Biharmegye közönségének, hogy a Városi Kávéházamat eladtam és a visszamaradt

kávéházi italokat nagybani áron bocsátom a t. fogyasztóközönség rendelkezésére azon megjegyzéssel, hogy a borokból 10 üvegnél kevesebb nem kapható. Helybeli megrendelőimnek üvegenként 10 fillér küldőnedij ellenében kivásására már házhoz is szállítom.

Kérem azonnali szíves megrendelésüket, mert nagyon sajnálnám, ha a későbbi jelentkezőket már nem volna módomban kiszolgálni.

HERCZ IMRE

Rákóczi-ut 12. (Apolló-palota.)

Telefon 4-38.

Telefon 4-38.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉK:

FEHÉR BOROK: Palugyai Leányka 12-50, Palugyai Rizling 12-50, Palugyai Chateau 12-50, Domány Rizling 12-50, Domány Magyarádi 12-50, Domány Zöldszilvany 12-50, Hg. Windisch-Graetz 12-50. Beretvás: Ezerjő 13-50, Beretvás Zamatos 13-50 kor.

TOKAJI BOROK: Aszu 0-5 l. 25, Szamorodni 0-5 l. 12-50, Szamorodni 0-2 5 l 7 K.

VÖRÖS BOROK: Bordeaux Beretvás 0-7 l. 13-50, Chateau Windischgraetz 0-7 l. 13-50, Charem Palugyai 0-7 l. 13-50, Egri Vörös Tokaji Bortermelő rt. 0-7 l. 13-50 kor.

KÜLFÖLDI BOROK: Malaga 0-7 l. 38-00, Sherry 0-7 l. 38 kor.

PEZSGŐK: Törley, Dietzl, Palugyai, Trankilvan, Goldeck, üvegenként 36 kor.

LIKÖRÖK: Triple Sec, Sherry Brandi, Cordiol Medok, Curasso, Allasch, Különféle francia likörök, Gyomorerősítők, literenként 58 korona.

Az árak üvegcserevel, vagy üvegenként 2 korona betéttel értendők.

Kicsinybeni eladásra, főlerakatom JANOVICS IGNACZ bodega üzletében Rákóczi-ut városi kávéházzal szemben, a fent jelzett árak mellett beszerezhetők.

A Sajtó hölgybizottság

könyv és lapterjesztő vállalata: a Kossuth Lajos-utcai trafikban

ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN

Támogassuk ezen új vállalatot!!!

Mocsáry Sándor

törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és vízvezetékszerelő, bronzműves, bádogos, lakatos, műszerész és galvanizáló. Irógép-, kérekpár-, grammofonjavító és nikkelező.

Iroda és raktár:

Zöldfa-utca 8. Telefon 1404.

Ipartelep:

Szent János-u. 22. Telefon 532

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolából kimaradt tanulókat magánvizsgára előkészít felelőséggel

a Középiskolai Előkészítő

Donát-tanfolyam

Beöthy Ödön-utca 30. sz. Telefon 1000.

Uj kereskedelmi tanfolyam

hölgyek részére (gyors- és gépírás, számtan, könyvvitel, helyes és szépirás) szeptember 15-től kezdve a DONÁT-féle tanfolyamban Beöthy Ödön-utca 30. Telefon 1000.

Telefon 1000.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD, Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon: 11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója.

Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrovidebb idő alatt elkészítetnek.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514.

Főszerelő telefonja 55.